

Działania podejmowane w 2023 r. w ramach profilaktyki zdrowotnej:

1. Program edukacyjny „**Trzymaj Formę!**” miał na celu kształtowanie prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin, poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety.

W roku szkolnym 2022/2023 podczas realizacji XV edycji, edukacją programową objęto 30266 uczniów w 445 szkołach podstawowych. Zajęcia koordynowane były przez 2167 nauczycieli. Udało się w nie zaangażować 13445 rodziców, którzy wspomagali realizację programu w kwestiach organizacyjnych.

W roku szkolnym 2022/2023 roku odbyła się kolejna edycja Ogólnopolskiego **Konkursu wiedzy o zdrowym stylu życia**, adresowanego do uczniów klas VI, VII i VIII szkół podstawowych, realizujących program „Trzymaj Formę!”. Do udziału w konkursie zgłosiło się ponad 6000 uczniów z całej Polski, w tym 916 uczniów ze 146 szkół podstawowych z województwa lubelskiego. Do II etapu powiatowego konkursu zakwalifikowało się 277 uczniów, w tym 48 uczniów z terenu woj. lubelskiego. W ogólnopolskim finale udział wzięło 19 uczniów, w tym 2 uczniów z Lublina.

Dla wzmocnienia treści programowych WSSE w Lublinie zorganizowała wojewódzki konkurs na przepis kulinarny pt. „**Smacznie gotuję – żywności nie marnuję**”, nad którym patronat honorowy objął Lubelski Kurator Oświaty. Konkurs adresowany był do uczniów z klas VI-VIII szkół ponadpodstawowych z województwa lubelskiego, biorących udział w programie.

W konkursie udział wzięło 106 uczniów z 39 szkół i ośrodków wychowawczych. Przyznano 15 nagród równoważnych. Autorzy nagrodzonych prac otrzymali dyplomy i nagrody, które ufundowała WSSE w Lublinie, Kuratorium Oświaty w Lublinie oraz Fundacja Instytut im. Benedykta Dybowskiego.

2. Program przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych „**ARS, czyli jak dbać o miłość**” miał na celu zmniejszenie ryzyka utraty zdrowia i życia na skutek używania substancji psychoaktywnych. W roku szkolnym 2022/2023 w województwie lubelskim program realizowały 143 szkoły. Programem objęto 9714 uczniów i 2997 rodziców oraz 333 innych odbiorców. W ramach programu przeprowadzono 29 szkoleń i 37 narad dla dyrektorów i koordynatorów szkolnych oraz realizatorów programu obejmując tym oddziaływaniami 552 osoby.

3. Program „**Czyste powietrze wokół nas**” dotyczący edukacji antytytoniowej skierowany był do dzieci w wieku przedszkolnym, ich rodziców i opiekunów. Program realizowany był lokalnie przez wszystkie PSSE w województwie, zrealizowano go w co najmniej 360 przedszkolach i szkołach z oddziałami przedszkolnymi. W realizację programu zaangażowanych było 14233 dzieci i 7326 rodziców, ogólna liczba odbiorców wyniosła ponad 23000 osób.

4. „**Skąd się biorą produkty ekologiczne**” to program edukacyjny adresowany do dzieci w wieku 5 – 6 lat oraz ich rodziców. Głównym celem programu było zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych żywieniowych wśród najmłodszych.

W III edycji programu udział wzięło 9497 dzieci z 312 przedszkoli i oddziałów przedszkolnych przy szkołach. W realizację programu aktywnie włączyło się 5135 rodziców, którzy organizowali warsztaty kulinarne dla dzieci, dostarczali certyfikowane produkty ekologiczne, zakładali wraz z dziećmi ogródki warzywne, ziołowe, organizowali wycieczki i spotkania m.in. z rolnikiem, dietetykiem, pszczelarzem.

Dla uzupełnienia i utrwalenia treści programowych na szczeblu wojewódzkim zorganizowano III edycję konkursu plastycznego pt.: „**Eko produkty na moim stole – Eko zagroda**”. Konkurs adresowany był do dzieci w wieku przedszkolnym 5-6 lat i odbywał się w przedszkolach. Przedsięwzięcie przeprowadzono w partnerstwie z Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa/Oddział Terenowy w Lublinie. W konkursie uczestniczyło 299 przedszkolaków z 77 przedszkoli, które wykonały 233 prace indywidualnie lub grupowo. Przyznano 3 nagrody główne oraz 19 wyróżnień i 1 wyróżnienie specjalne. Autorzy prac nagrodzonych i wyróżnionych otrzymali dyplomy i nagrody, które zapewniła WSSE w Lublinie oraz Partner konkursu.

5. Program edukacji antytytoniowej „**Bieg po zdrowie**” adresowany był do dzieci IV klas szkoły podstawowej. Główne cele programu to: opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego oraz zwiększenie wiedzy uczniów na temat zdrowia. W minionym roku szkolnym w województwie lubelskim program realizowało 341 szkół podstawowych (6864 uczniów oraz 4589 rodziców). Program rozszerzony był o działania takie jak: formy wizualne, konkursy, ekspozycje prac plastycznych, apele; spektakle teatralne; rozgrywki sportowe; rajdy rowerowe; gry planszowe; tworzenie haseł zachęcających do palenia papierosów; fotografie rodzinne przedstawiające zdrowy styl życia; wywiady z rodzicami, którzy rzucili palenie; emisje filmów.

6. Program edukacyjny „**Wybierz Życie – Pierwszy Krok**” dotyczył podniesienia poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy, zakażeń wirusem HPV, motywował

młodzież do edukacji zdrowotnej w swoim środowisku oraz wpływania na zachowania zdrowotne rodziców. Program realizowało 11241 uczniów w 132 szkołach średnich. Głównymi formami realizacji programu były: prelekcje i pogadanki oraz prezentacje multimedialne. W program zaangażowało się 7536 rodziców i opiekunów oraz 948 nauczycieli.

7. Program edukacyjny „**Podstępne WZW**” skierowany był do uczniów szkół średnich; jego głównym celem było podniesienie wiedzy na temat profilaktyki zakażeń HAV, HBV i HCV, upowszechnienie zasad profilaktyki, refleksja nad własnymi zachowaniami zdrowotnymi, kształtowanie właściwych postaw wobec osób zakażonych. Inicjatorem programu „Podstępne WZW” jest Fundacja Gwiazda Nadziei. VI edycja programu w roku została wdrożona w 144 szkołach średnich dla 15 942 uczniów.

8. Program edukacyjny „**Znamie! Znam je?**” był skierowany do uczniów szkół średnich i miał na celu upowszechnienie wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka, poznanie czynników ryzyka i znaczenia zasad ochrony przed słońcem. Inicjatorem programu „Znamie! Znam je?” jest Fundacja Gwiazda Nadziei. Program realizowało 21352 uczniów w 162 placówkach, przy współudziale 18664 rodziców.

Działania nieprogramowe realizowane dotychczas w ramach profilaktyki zdrowotnej w środowisku nauczania oraz w populacji osób dorosłych:

1. W dniu 31 maja odbywają się obchody „**Światowego Dnia bez Tytoniu**”. Działania były skierowane do ponad 73000 osób, między innymi w formie 35 prelekcji, 8 instruktaży, 5 narad, poradnictwa indywidualnego. Na stronach internetowych i za pośrednictwem Facebooka zamieszczono 51 informacji ponadto przesłano 9 informacji do lokalnych mediów. Liczbę odbiorców szacuje się na około 50 000 osób.

2. Działania edukacyjne w **zakresie profilaktyki środków psychoaktywnych** w obszarze alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych w I półroczu 2023 roku realizowano poprzez: narady, instruktaże, porady, pogadanki i prelekcje. Organizowano warsztaty oraz akcje profilaktyczne oraz ekspozycje wizualne. W mediach społecznościowych i na stronach www zamieszczono informacje których odbiorców szacuje się na ponad 50 000 osób.

Konkurs komiks „5 moich dobrych praktyk na życie bez nałogów” który został zorganizowany w celu sięgnięcia przez młodzież do pozytywnych wzorców zachowań, kształtujących zdrowie fizyczne i psychiczne oraz kreowanie indywidualnych praktyk codziennej higieny zdrowia. Do konkursu organizowanego na poziomie wojewódzkim

przystąpiło 102 uczniów z 15 szkół średnich w 7 powiatach. Przyznano 3 nagrody za I, II, III miejsce oraz 5 wyróżnień. Konkurs zorganizowano we współpracy z NFZ

W celu podnoszenia kompetencji kadry Państwowej Inspekcji Sanitarnej zorganizowano szkolenie ze specjalistą z zakresu profilaktyki uzależnień.

3. „Światowy Dzień Zdrowia” (7 kwietnia) 2023 przebiegał pod hasłem „Zdrowie dla wszystkich” Tegoroczne obchody w związku z 75 rocznicą powstania WHO były okazją do spojrzenia wstecz na sukcesy zdrowia publicznego, które poprawiły jakość życia w ciągu ostatnich siedmiu dekad. W ramach działań wysłano pisma informacyjne do 388 podmiotów, zorganizowano 30 narad dla 51 osób, przeprowadzono 38 prelekcji dla 1539 osób, zorganizowano 8 punktów informacyjnych dla 1138 osób udzielono 36 instruktaży i 27 porad dla 63 osób, zorganizowano 170 ekspozycji wizualnych, których odbiorców szacuje się na 13237 osób. W mediach społecznościowych pojawiło się 55 postów, których odbiorcami było około 21415 osób, zainicjowano 12 przekazów medialnych w lokalnej tv. Rozdysponowano 1067 sztuk materiałów edukacyjnych.

4. Tegoroczna edycja „**Europejskiego Tygodnia Szczepień**” trwająca w dniach 24-30 kwietnia 2023 miała za zadanie zwiększyć wiedzę na temat korzyści wynikających ze szczepień oraz ryzyka związanego ze spadkiem liczby osób zaszczepionych. Poprawa sytuacji i przywrócenie bezpiecznego stanu w całej Europie jest wyzwaniem, na rzecz którego należało podjąć działania edukacyjne akcentujące bezpieczeństwo i skuteczność szczepień oraz zachęcające do korzystania ze sprawdzonych i rzetelnych źródeł informacji, celem weryfikowania dezinformacji w tym zakresie. Działaniami objęto ponad 83 000 osób.

5. „Bezpieczny i Zdrowy Wypoczynek Zimowy 2023” była to akcja skierowana głównie do organizatorów i opiekunów wypoczynku, dzieci, rodziców, opiekunów i społeczności lokalnych. Podczas akcji działaniami objęto 479 organizatorów i opiekunów, 5058 dzieci i młodzieży oraz 3526 innych odbiorców, w tym do rodziców, petentów PSSE.

Dodatkowo WSSE w Lublinie opracowała 9 autorskich grafik tematycznych (m.in. dotyczących bezpieczeństwa na stoku narciarskim, bezpieczeństwa na lodzie) oraz ulotkę „Z zimą za pan brat!”, która została wydrukowana i rozdysponowana do 20 PSSE, a następnie do uczestników wypoczynku.

6. Realizowano miesięczny monitoring przestrzegania ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w miejscach użyteczności publicznej, w tym zakładach opieki zdrowotnej, szkołach i placówkach oświatowych, pomieszczeniach zakładów pracy oraz innych obiektach użyteczności publicznej W województwie lubelskim w roku 2023 przeprowadzono kontrole w **14 926** obiektach.

7. Realizacja zadań w ramach Krajowego programu zapobiegania HIV i zwalczania AIDS.

Edukację społeczeństwa dorosłego realizowano poprzez prelekcje, narady, instruktaże, porady metodyczne przeprowadzono wśród 478 pracowników oświaty, 413 pracowników ochr. zdrowia, 544 organizatorów i opiekunów zorganizowanego wypoczynku, 127 pracowników zakładów usługowych, 73 pracowników służb mundurowych. Dla 6 680 dzieci i młodzieży w szkołach prowadzono prelekcje - 255, warsztaty edukacyjne i szkolenia z prezentacjami multimedialnymi – 81, zorganizowano 116 ekspozycji wizualnych. Podstawowe aspekty profilaktyki HIV/AIDS oraz potrzebę testowania się prezentowano podczas 36 akcji masowych, takich jak festyny, pikniki i inne oraz 22 mniejszych działań środowiskowych. Adresatami tych oddziaływań była głównie populacja osób dorosłych – 9658 osób

Kampania społeczna „Jedyny taki test” była skierowana do lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej oraz ginekologów. Przekaz kampanii pod hasłem: „**Jedyny test, którego prawdopodobnie nie zleciłeś**” za pośrednictwem środowiska medycznego, dotarł do ogółu społeczeństwa (około 16 738 odbiorców), w celu zwiększenia świadomości potrzeby badań w kierunku HIV. Przekaz kampanii był kierowany także poprzez publikacje na stronach internetowych i profilu FB do ok. 16 382 internautów.

Przekaz Kampanii został wzmocniony obchodami **Światowego Dnia AIDS**, który poprzedzono wysłaniem pism do podmiotów medycznych, placówek nauczania, środków masowego przekazu. Udostępniono 74 publikacje na portalu FB oraz 11 przekazów medialnych, osiągając tym sposobem zasięg 14 304 internautów.

8. W ramach **Światowego Dnia Rzucania Palenia** obchodzonego w trzeci czwartek listopada podjęto szereg działań zachęcających osoby palące do zerwania z nałogiem min. prelekcje, pogadanki, konkursy. Przeprowadzono szkolenia, narady i warsztaty. Zorganizowano punkty informacyjne połączone z badaniami poziomu tlenu węgla w wydychanym powietrzu u osób palących i poradami jak skutecznie rzucić palenie. Do edukacji wykorzystano także media społecznościowe i lokalne docierając do ponad 46 000 osób.

9. W ramach akcji „**Bezpieczny i Zdrowy Wypoczynek Letni**” przeprowadzono działania informacyjne i edukacyjne realizując zagadnienia z zakresu zagrożeń sezonu letniego, promując zdrowy styl życia wolnego od nałogów, bezpiecznego i racjonalnego korzystania z internetu i nowych technologii oraz innych tematów wynikających z doraźnych potrzeb i zaistniałych sytuacji podczas wakacji. W roku 2023 działaniami edukacyjnymi objęto 1429 organizatorów oraz opiekunów wypoczynku, 19 942 dzieci i młodzieży oraz 25 546 innych odbiorców – w tym odbiorcy działań medialnych i społeczność lokalna. Zasięgiem medialnym objęto 63 921 odbiorców.

10. Profilaktyka zatruc grzybami realizowana była w okresie letnim i jesiennym w formie prelekcji, pogadarek i porad – 833 dla 9 922 odbiorców, zorganizowano 95 form wizualnych dla 14 236 odbiorców, w tym 12 wystaw grzybów świeżych. Wydano 130 atesty na grzyby świeże oraz udzielono 657 porad grzybowych, w trakcie których przynoszono grzyby do oceny w celu określenia przynależności gatunkowych. Zamieszczono 206 informacji w mediach społecznościowych i stronach internetowych, które zobaczyło ok. 27 974 internautów. Informacje nt. grzybów przekazywane były za pośrednictwem mediów lokalnych (radio, telewizji, prasy) które trafiły do 260 720 odbiorców.

11. Obchody **Europejskiego Dnia Wiedzy o Antybiotykach** przypadające na dzień 18 listopada miały na celu podniesienie świadomości społeczeństwa na temat zjawiska narastania oporności na antybiotyki wśród drobnoustrojów wywołujących zakażenia u człowieka. W ramach kampanii działania w postaci ekspozycji wizualnych plakatów, punktów edukacyjnych, edukacji medialnej realizowano w 19 powiatach. Działaniami bezpośrednimi i medialnymi objęto ok. 30 000 osób.

12. Realizowano III edycję kampanii EFSA „**Wybieraj bezpieczną żywność**”. Celem kampanii było zwiększenie wiedzy społeczeństwa na temat roli nauki w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności. Kampania objęto ok. 12 434 odbiorców, a głównym działaniem w ramach Kampanii była edukacja wybranych grup odbiorców.

13. Na terenie Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej a także w innych podmiotach medycznych **eksponowano materiały informacyjne** dotyczące profilaktyki zdrowotnej. Publikowano informacje na stronie internetowej i profilu Facebook Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie.

WSSE w Lublinie podejmowała współpracę z szeregiem instytucji, m.in. Kuratorium Oświaty w Lublinie, Uniwersytetem Medycznym, Uniwersyteckim Szpitalem Dziecięcym w Lublinie, Wojewódzką Komendą Policji w Lublinie, Ex Cordis – Oddział Dzienny Ogólnopsychiatryczny, Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy w Lublinie, przedsiębiorstwo Vita Polymers, galerie handlowe, placówki edukacyjne.

Zorganizowano 3 konkursy wojewódzkie których partnerami byli: Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, Narodowy Fundusz Zdrowia – Oddział Lublin, Kuratorium Oświaty, Fundacja Instytut Dybowskiego.

WSSE Lublin brała udział w dużych imprezach na terenie miasta Lublina: Piknik 800 plus, Piknik Naukowy, Piknik Zdrowotny Plac Kaczyńskiego, Olimp – akcja „Być kobietą”, Akcja dot. HIV/AIDS w E. Leclerc. Organizowano badania składu ciała, min. dla pracowników Komendy Wojewódzkiej Policji, pacjentów Ośrodka Ex Cordis, firmy Vita Polymers. Prowadzono edukację w placówkach nauczania.